

TURİZM DESTİNASYONLARININ UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİNE GİRİŞİNDE PAYDAŞLARIN İŞ BİRLİĞİNİN ROLÜ: MUDURNU ÖRNEĞİ*

Rahmi YÜCEL¹

Serkan ŞENGÜL²

Alper KURNAZ³

Öz

Turizm destinasyonlarının tanıtımında kültürel miras öğeleri önemli bir yere sahiptir. Aynı zamanda önemli bir cazibe unsuru konumunda olan kültürel miras öğelerinin dünya genelinde tanıtımının yapılabilmesi için, UNESCO tarafından oluşturulan Dünya Miras Listesine girebilmek destinasyonlar için oldukça önemlidir. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı, turizm destinasyonlarının Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) Dünya Miras Listesine başvuru sürecinin incelenmesi ve paydaşların bu konuda yapması gerekenlerin neler olduğunun ortaya konulmasıdır. Çalışmanın bir turizm destinasyonunun UNESCO Dünya Miras Listesine giriş sürecinde neler yapması gerektiği ve paydaşların bu konudaki iş birliğinin rolünü ortaya koyması bakımından katkılar sağlayacağı da düşünülmektedir. Araştırma kapsamında tarihi ve kültürel değerleri ile öne çıkan ve önemli bir Osmanlı kasabası olan Mudurnu destinasyonunda yerel paydaşların konu ile ilgili görüş ve değerlendirmeleri incelenmiştir. Çalışma nitel araştırma modeline uygun olarak gerçekleştirilmiş ve verilerin elde edilmesinde yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarında yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşlarının iş birliği içerisinde hareket etmesi, sürecin takibinin çok iyi yapılması ve kişilerin özverili çalışması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen bulgulara dayanarak ulaşılan sonuçlarla turizm destinasyonlarına ve turizm paydaşlarına öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: *Dünya Miras Listesi, Mudurnu, Turizm Destinasyonu, UNESCO.*

THE ROLE OF STAKEHOLDERS' COOPERATION IN ENTERING UNESCO WORLD HERITAGE LIST OF TOURISM DESTINATIONS: MUDURNU CASE

Abstract

Cultural heritage items play an important role in the promotion of tourism destinations. It is also crucial for destinations to be in the UNESCO World Heritage List for the promotion of cultural heritage as an attraction world-wide. The aim of this study is to examine the application process of tourism destinations to the UNESCO World Heritage List and to show what stakeholders need to do in this regard. It is also believed that the workshop will provide input on what should be done in the process of taking part in UNESCO World Heritage List for a tourism destination and to determine what stakeholders should do in this kind of cooperation. Within the scope of the research, the opinions and evaluations of the local stakeholders about the subject have been examined in the Mudurnu destination which is an important Ottoman town with its historical and cultural values. The study was conducted by using qualitative research model and the data was collected by using semi-structured interview form. The result of the research shows that local governments and non-governmental organizations should act in cooperation, follow-up of the process should be proper and people need to work with self-sacrifice. The findings of the research were used for making suggestions to tourism destinations and tourism stakeholders.

Keywords: *World Heritage List, Mudurnu, Tourism Destination, UNESCO.*

* Bu makale 04-08/10/2017 tarihlerinde Marmaris'te düzenlenen "Uluslararası Turizm ve Kültürel Miras Kongresi"nde bildiri olarak sunulmuş ve özet bildiriler kitabında yer almıştır.

¹ Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, rahmi_yucel@hotmail.com

² Yrd. Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, Turizm İşletmeciliği Bölümü, info@serkansengul.net

³ Öğr. Gör. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Marmaris Turizm MYO., akurnaz@mu.edu.tr

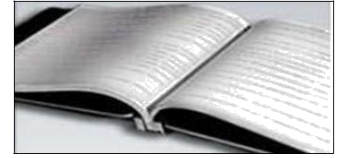
GİRİŞ

Turizm, sürekli gelişmekte olan ve yıllar itibariyle ürün yelpazesini genişleten bir sektör olarak dikkati çekmektedir. Bu gelişme turizm destinasyonlarının sahip olduğu çekiciliklere olan ilgiyi arttırmaktadır. Böylece turizm destinasyonlarının var olan doğal ve kültürel yapısı söz konusu destinasyon açısından önem arz etmektedir. Bu durum turizm destinasyonlarını yöneten yerel yönetimlere ve sivil toplum kuruluşlarına büyük sorumluluklar yüklemektedir. Söz konusu destinasyonlar sahip oldukları doğal ve kültürel değerlere sahip çıkmak ve gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla dünyaca kabul görmüş birtakım listelere girmeye çalışarak turizm sektöründe kendilerine yer kazandırmaya çalışmaktadırlar. UNESCO Dünya Miras Listesi de bu listelerden birisidir. Ancak bu listelere girebilmek adına yerel yönetimler ile sivil toplum kuruluşlarına birçok görev düşmektedir. Bu görevlerin planlı bir şekilde yürütülebilmesi için paydaşların organize bir şekilde sürece dâhil olmaları gerekmektedir. Bu çalışmanın bu süreçler hakkında neler yapılması gerektiği ve paydaşların bu konudaki iş birliğinin rolünü ortaya koyması bakımından katkılar sağlayacağı da düşünülmektedir.

Bir turizm destinasyonunun sahip olduğu kültürel değerler söz konusu turizm destinasyonunun pazarlanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bir destinasyonun sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasında, bölgenin turizmine yönelik talep oluşturmada ve talebin artırılmasında kültürel miras önemli bir etkidir. Turizmin gelir attırıcı etkisinin yanında kültürel değerlerin korunması ve bölgenin potansiyelinin doğru kullanılabilmesi gibi birçok fayda sağladığı gözlenmektedir. Bunun için de tüm paydaşların iş birliği içinde çalışması ve doğru turizm politikalarının belirlenmesi en akılcı yol olacaktır. Türkiye bulunduğu konum nedeni ile farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış bir ülkedir. Bu nedenle kültürel anlamda sahip olduğu zenginlikleri turizmin hizmetine sunarak yüksek verim sağlaması mümkündür (Er ve diğerleri, 2016). Mudurnu'da sahip olduğu kültürel zenginlikle önemli bir turizm destinasyonu olarak değerlendirilebilir.

Tarihi İpek Yolu ve diğer önemli yolların kavşağında bir ticaret ve askeri merkez olarak gelişen Mudurnu, Erken Osmanlı döneminin önemli bir Ahilik-esnaf kenti ve kültür merkezi olarak yükselmiştir. Mudurnu Çayı vadisinde, kayalık-ormanlık tepeler arasında uzanan sık dokulu yerleşim, doğal topoğrafya ve kentsel sit dokusu arasında uyumlu bir birliktelik, eşine az rastlanır, dramatik bir morfoloji ve korunmuş bir tarihi kentsel peyzaj sunmaktadır. Osmanlı ticaret ve zanaat mirası, hoşgörü ve adil paylaşım felsefesine dayanan Ahilik geleneği, Ahilik ile gelişen ticaret birikiminin yarattığı zengin anıtsal ve sivil mimarisi, gerek Osmanlı Devletinin gerekse Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecine katkısı, bu peyzaj bütününe öne çıkan değerleridir (<http://whc.unesco.org>, 12.09.2017).

Bu çalışmada, Mudurnu'nun sahip olduğu değerlerin UNESCO Dünya Miras Listesi'ne girişinde yerel yönetimler ile sivil toplum kuruluşları tarafından sürecin nasıl yürütüldüğü hususunda birtakım saptamalar yapılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yöntemi kullanılmış olup verilerin elde edilmesinde yarı yapılandırılmış mülakat formu tercih edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayanarak turizm destinasyonlarına ve turizm paydaşlarına öneriler sunulmuştur.

UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİ

Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunması Konvansiyonu UNESCO Genel Konferansı tarafından Kasım 1972'de kabul edilmiş olup, 1977'de yürürlüğe girmiştir ve o zamandan bu yana 187 ülke tarafından onaylanmıştır (Cuccia ve diğerleri, 2016: 495). 1972 yılından başlayarak gerçekleşen süreçte birçok varlık listeye girmiştir. 2017 yılı itibarıyla ise Dünya genelinde UNESCO Dünya Miras Listesi'ne kayıtlı 1073 kültürel ve doğal varlık bulunmaktadır. Bunların 832 tanesi kültürel, 206 tanesi doğal, 35 tanesi ise karma (kültürel/doğal) varlıktır. Her yıl gerçekleşen Dünya Miras Komitesi toplantıları ile bu sayı artmaktadır. UNESCO Dünya Miras Listesi'ne 17 adet varlık Türkiye'den girmiştir. Bu varlıklardan (<http://www.kulturvarliklari.gov.tr>, 12.09.2017; <http://whc.unesco.org>, 12.09.2017);

- İstanbul [1985]
- Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas) [1985]
- Hattuşa (Boğazköy) - Hitit Başkenti (Çorum) [1986]
- Nemrut Dağı (Adıyaman - Kahta) [1987]
- Xanthos-Letoon (Antalya - Muğla) [1988]
- Safranbolu Şehri (Karabük) [1994]
- Troya Antik Kenti (Çanakkale) [1998]
- Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne) [2011]
- Çatalhöyük Neolitik Kenti (Konya) [2012]
- Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı (İzmir) [2014]
- Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu (Bursa) [2014]
- Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri [2015]
- Efes (İzmir) [2015]
- Ani Arkeolojik Alanı (Kars) [2016]
- Afrodisias (Aydın) [2017]

kültürel olarak;

- Göreme Milli Parkı ve Kapadokya (Nevşehir) [1985]
- Pamukkale-Hierapolis (Denizli) [1988]

hem kültürel, hem doğal miras olarak listeye alınmıştır.

Bir alanın Dünya Miras Listesi'ne dâhil edilebilmesi için Dünya Miras Komitesi tarafından belirlenen olağanüstü evrensel değerini ölçen altı kültürel ve dört doğal kriterden en az birini karşılaması gerekmektedir. Bu kriterler aşağıda sıralanmaktadır (<http://www.kulturvarliklari.gov.tr>, 12.09.2017):

- İnsanın yaratıcı dehasının üst düzeyde bir temsilcisi olması,

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 64 Kasım – Aralık 2017

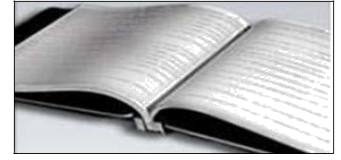
Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X Calal-Abad Uluslararası Üniversitesi,

Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü

Calal-Abad – KIRGIZİSTAN

<http://www.akademikbakis.org>

- Dünyanın bir kültür bölgesinde veya bir dönemde mimarlık veya teknoloji, anıtsal sanatlar, kent planlama veya peyzaj tasarımı alanlarında önemli gelişmelere ilişkin insani değer alışverişlerine tanıklık etmesi,
- Yaşayan veya yok olan bir kültür geleneğinin veya uygarlığın istisnai, ender rastlanan bir temsilcisi olması,
- İnsanlık tarihinin önemli bir aşamasını veya aşamalarını gösteren bir yapı tipinin, mimari veya teknolojik bütünü veya peyzajın istisnai bir örneği olması,
- Özellikle geri dönülmez bir değişimin etkisi altında hassaslaşmış olan çevre ile insan etkileşiminin veya bir kültürün/kültürlerin temsilcisi olan, geleneksel insan yerleşimi, arazi kullanımı veya deniz kullanımının istisnai bir örneği olması,
- İstisnai evrensel önem taşıyan sanatsal veya edebi eserler, inançlar, fikirler, yaşayan gelenekler ve olaylarla doğrudan veya dolaylı olarak ilgili olması (Komite bu kriterin tercihen diğer kriterler ile birlikte kullanılması gerektiğini kabul etmektedir),
- Üstün doğal görünelere veya eşsiz doğal güzelliklere ve estetik öneme sahip alanları içermesi,
- Yaşamın kaydı, yer şekillerinin oluşumunda devam eden önemli jeolojik süreçler veya önemli jeomorfik veya fizyografik özellikler dâhil dünya tarihinin önemli aşamalarını temsil eden istisnai örnekler olması,
- Kara, tatlı su, kıyı ve deniz ekosistemleri ve hayvan ve bitki topluluklarının evrim ve gelişiminde devam eden önemli ekolojik ve biyolojik süreçleri sunan istisnai örnekler olması,
- Bilim veya koruma açısından istisnai evrensel değere sahip tehlike altındaki türleri içeren yerler de dâhil, biyolojik çeşitliliğin yerinde korunması için en önemli ve dikkat çeken doğal habitatları içermesi şeklinde ifade edilmektedir.

MUDURNU

Kuzeyinde Düzce, kuzeybatısında Sakarya'nın Hendek İlçesi, kuzeydoğusunda Bolu, doğusunda Seben, güneyinde Ankara'nın Nallıhan İlçesi, batısında Göynük ve Akyazı İlçeleri bulunmaktadır. Yıldırım Bayezit Camii ve Hamamı, Kanuni Camii, tarihi evler, Şeyhül Ümran, Şeyh Tefik Efendi, Şeyh Fahreddin Rumi, Abdurrahim Tırsi, Karaarslan Baba, Davud-i Halveti Türbeleri görülmesi ve ziyaret edilmesi gereken yerlerdir. Mudurnu'da 215 tarihi konut, 20 dini kültürel yapı, 2 askeri yapı ve 2 doğal anıt olmak üzere toplam 239 tescilli yapı bulunmaktadır. Her yıl Temmuz ayının ilk pazar gününde binlerce kişinin katılımıyla Şeyh-ül Ümran günü kutlanmaktadır. Ahiliğin çok eski bir geçmişi olan Mudurnu'da her hafta Cuma günü Cuma Namazından önce esnaf duası yapılır. Esnaf arasında "orta parası" adıyla para toplanarak, ihtiyacı olanlara yardım edilir. Mudurnu'da her yıl Ekim ayının ikinci haftasında Ahilik Kültürü Haftası düzenlenmektedir. Karamurat Gölü, Sülüklü Göl, Abant Gölü ve çevresindeki yaylalar görülmesi gereken doğal güzelliklerdir. Kaplıca turizmine oldukça elverişli olan Babas ve Sarot Kaplıcaları'nın bulunduğu Mudurnu tarihi konaklar bakımından da oldukça zengindir. Bu yapısı nedeni ile de kentsel sit alanı olarak koruma altındadır (<http://www.bolukulturturizm.gov.tr>, 12.09.2017).

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 64 Kasım – Aralık 2017

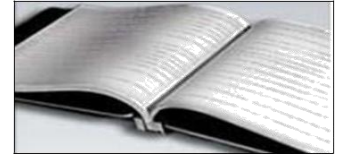
Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X Calal-Abad Uluslararası Üniversitesi,

Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü

Calal-Abad – KIRGIZİSTAN

<http://www.akademikbakis.org>

Mudurnu UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'ne 13 Nisan 2015 tarihinde girmeyi başarmıştır. Mudurnu Belediyesi ve Mudurnu Kaymakamlığı'nın yerel sivil toplum kuruluşları ve diğer paydaşlar ile birlikte gerçekleştirilen hazırlık süreci 2015 Şubat ayında Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilileri ile yapılan görüşmelere dayanarak, Mudurnu'nun evrensel önemdeki tarihi değerlerini açıklayan Geçici Liste Başvuru Dosyası, 2015 Nisan ayında Bakanlığa sunulmuş ve bu yıl Türkiye'den başvuran dokuz alan ile birlikte UNESCO Türkiye'nin Geçici Listesi yenilenmiştir (<http://whc.unesco.org/en>, 12.09.2017).

Resim 1: *Mudurnu.*

Kaynak: <http://www.mudurnualanyonetimi.org/portfolio/>, 12.09.2017.

Tarihi ve kültürel öğelerin yoğunlukta olduğu Mudurnu'da bulunan 250'ye yakın koruma altındaki kültür varlığının korunarak kültür turizmi yoluyla ilçe ekonomisine kazandırılması için on yılı aşkın bir süredir yerel yöneticilerin önderliğinde çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bunlar arasında birçok tarihi yapının restorasyonu, sokak düzenlemeleri, bilinçlendirme çalışmaları, 2011 yılında Avrupa Seçkin Destinasyonlar (EDEN) platformuna başvurularak Avrupa genelinde elde edilen ikincilik derecesi bulunmaktadır. 2014 yılında ise "Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı" Doğu Marmara Kalkınma Ajansı'ndan alınan fon desteğiyle hazırlanarak 2014 Eylül ayında onaylanmıştır (<http://www.mudurnualanyonetimi.org>, 12.09.2017).

Geçmişteki araştırmalar incelendiğinde UNESCO Dünya Miras Listesine başvuru sürecinin incelendiği araştırmaların kısıtlı olduğu tespit edilmektedir. Bu çalışma ile yazında eksik olduğu düşünülen UNESCO Dünya Miras Listesine giriş sürecinde neler yapılması gerektiği ve paydaşların bu konudaki iş birliğinin etkisi konusunda literatüre katkı sağlanması hedeflenmektedir.

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu çalışmanın amacı turizm destinasyonlarının UNESCO Dünya Miras Listesine başvuru sürecinin incelenmesi ve paydaşların bu konuda yapması gerekenler neler olduğunun ortaya konulmasıdır. Çalışmanın bir turizm destinasyonunun UNESCO Dünya Miras Listesine giriş sürecinde neler yapılması gerektiği ve paydaşların bu konudaki iş birliğinin rolünü ortaya koyması bakımından katkılar sağlayacağı da düşünülmektedir.

Çalışmanın amacına ulaşabilmesi için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacılar aracılığı ile tanımlamaya, çözmeye, yorumlamaya ve anlamla alakalı terimleri bütüncül bir biçimde ortaya çıkarmaya yönelik bir süreç olan nitel araştırma katılımcıların doğal ortamlarındaki konulara yükledikleri anlamların değerlendirmeye çalışıldığı bir yöntemdir (Van Maanen, 1979: 520; Denzin ve diğerleri, 2011: 3; Yıldırım ve diğerleri, 2016: 41). Çalışmada verilerin elde edilebilmesinde ise görüşme yapılan katılımcının bakış açısının ölçülmesi için kullanılan görüşme tekniği tercih edilmiştir (Patton, 2002: 340-347).

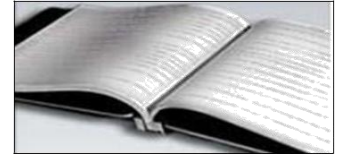
Örneklem: Araştırmanın belirlenen amaçlara ulaşabilmesinde örneklem seçimi oldukça hassas ve önemli bir konudur. Nitel araştırmalarda en çok tercih edilen örneklem yöntemlerinden biri de amaçlı örnekleme yöntemidir. Amaçlı örnekleme yöntemleri içerisinde Yıldırım ve diğerleri (2016:119) tarafından “*görel olarak küçük bir örneklem oluşturmak ve bu örnekleme çalışılan probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğinin en fazla derecede sağlamaya çalışan yöntem*” şeklinde tanımlanan maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi oldukça sık kullanılmaktadır.

Maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılan çalışmanın evrenini, Bolu İli'nin Mudurnu İlçe merkezinde bulunan turizm paydaşları oluşturmaktadır. Çalışma alanı olarak seçilen Mudurnu, tarihi bir Osmanlı kasabası olması ve İpek yolu güzergahında yer alma gibi önemli turizm çekiciliklerine sahip olmakla birlikte UNESCO Dünya Miras Listesi'ne girmek için faaliyetlerde bulunan ve geçici listede yer alan bir destinasyon konumundadır. Araştırmada Mudurnu'nun çalışma evreni olarak seçilmesinde ilçenin bu özelliklere sahip olmasının yanı sıra araştırmacıların çalışmaya dâhil edilebilecek katılımcılar ile kolay iletişim olanaklarının bulunması da yer almaktadır.

Araştırmada maksimum örneklem seçiminin sağlanabilmesi amacıyla UNESCO Dünya Miras Listesi'ne giriş çalışmalarının içerisinde yer alan turizm paydaşları ve alan yönetim toplantılarında bu konuda çaba sarf eden kişilerle bireysel, katılımcı görüşmeler gerçekleştirilmiştir. 8 katılımcı ile gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda anlatılan konu ve olayların tekrar edilmeye başlanması ve verilerin bu konuda doygunluğa ulaşması nedeniyle (Miles ve diğerleri, 1994) katılımcı sayısı yeterli görülmüştür. Tablo 1'de araştırmada yer alan katılımcılar hakkında tanımlayıcı bilgelere yer verilmiştir.

Veri Toplama Aracı: Araştırmada verilerin elde edilebilmesi için görüşme tekniği kullanılırken veri toplama aracı olarak da yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılmıştır. Katılımcıların algıladıkları dünyayı kendi düşünceleri ile anlatmasını sağlayan (Merriam, 2013: 88) yarı yapılandırılmış mülakat formu en güçlü iletişim kaynaklarından biri olan konuşmaya temel almaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 136).

İlgili literatürden yararlanılarak hazırlanan yarı yapılandırılmış mülakat formunun, yapı geçerliliğinin sağlanabilmesi amacıyla oluşturulan taslak form üç uzman akademisyenin görüşüne sunulmuş ve gerçekleştirilen eleştiriler dikkate alınarak örneklem üzerinde uygulanmıştır. 20 Mayıs 2017 – 10 Eylül 2017 tarihleri arasında 45-60 dakika arasında değişen sürelerde katılımcıların kurum ya da işletmelerinde bireysel, katılımcı görüşmeler biçiminde gerçekleştirilen mülakatlar ses kayıt cihazı ile kayıt altına alındıktan sonra raporlanmıştır.

Veri Analizi: Araştırmada veri analizi aşamasında izlenen yol oldukça önemlidir. Bu çalışmanın tasarlanmasında betimsel analiz kullanılmıştır. Yıldırım ve diğerleri'ne (2016:239-240) göre betimsel analizde amaç bulguların düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde sunulmasıdır. Bu amaca ulaşabilmek için kullanılan dört aşama, ilk olarak betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma ikinci olarak tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi üçüncü aşama bulguların tanımlanması dördüncü ve son aşama ise bulguların yorumlanmasıdır. Bu araştırmada verilerin analiz işlemi için araştırmacılar tarafından ön okuması yapılan raporlar tematik çerçeveye göre işlenmiş elde edilen bulgular tanımlanarak yorumlanmıştır. Araştırmanın geçerliliğinin artırılması içinde katılımcıların konuşmalarına doğrudan alıntılar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca gerçekleştirilen analizin daha anlaşılır bir hale getirilebilmesi için de veri analizi tablolaştırılmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

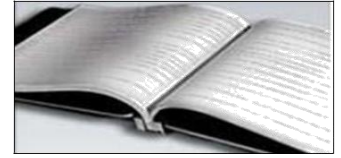
Bu bölümde Mudurnu yerel turizm paydaşlarının UNESCO Dünya Miras Listesine giriş sürecinde neler yapılması gerektiği konusundaki düşüncelerini değerlendirmek için yapılan çalışmanın bulgularına yer verilmiştir. Bu amaçla çalışmaya katılanlar ile ilgili tanımlayıcı bilgilere yer verildikten sonra yarı yapılandırılmış mülakatlara ilişkin bulgular kapsamlı bir şekilde sunulmaktadır. Araştırma kapsamında elde edilen bulgular tema ve kodlara ayrılmış ve öne çıkan örnek alıntılardan bazılarına yer verilmiştir.

Görüşmede yer alan katılımcılara ait tanımlayıcı bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1: Katılımcılara Ait Tanımlayıcı Bilgiler.

Kod	Cinsiyet	Yaş	Eğitim	Kurum	Memleket
U1	Erkek	25-34	Yüksek Lisans	Mudurnu Kaymakamlığı	Mudurnulu Değil
U2	Erkek	55-64	Ön Lisans	Mudurnu Belediyesi	Mudurnulu
U3	Kadın	35-44	Doktora	Alan Yönetimi	Mudurnulu Değil
U4	Erkek	55-64	Ortaokul	Mudurnu Esnaf ve Sanatkârlar Odası	Mudurnulu
U5	Kadın	35-44	Yüksek Lisans	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Mudurnulu Değil
U6	Erkek	65 ve üzeri	Ön Lisans	Mudurnu Kültür Turizm ve Dayanışma Derneği	Mudurnulu
U7	Kadın	35-44	Lisans	Mudurnu Belediyesi	Mudurnulu
U8	Erkek	25-34	Doktora	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Mudurnulu Değil

Tablo 1’de belirtildiği üzere, katılımcılarının yaşlarının 25-34 ve 65 yaş ve üzeri aralığında değiştiği görülürken 35-44 yaş arasında da yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcılarının çoğunluğunun erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların kurumları incelendiğinde ilçenin turizmi konusunda ileri gelen paydaşları ile görüşmelerin sağlanmış olması da araştırma sonuçlarının geçerliliğinde oldukça önemlidir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun eğitim durumunun yükseköğretim düzeyinde olması da araştırma kapsamında elde edilen bir diğer bulgudur. Katılımcıların memleketleri incelendiğinde ise yarısının Mudurnulu yarısının ise Mudurnu dışından olduğu görülmektedir.

Elde edilen bulgular ışığında Mudurnu'nun katılımcıların algılarındaki yerini tespit etmek amacıyla oluşturulan sorulara verilen yanıtlar Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2: Mudurnu Algısı ile İlgili Bulgular.

Soru	Tema	Kod	Alıntı
Mudurnu sizin için ne ifade ediyor?	Mudurnu	Memleket	U7: "Birçok şeyihak eden memleketim."
		Huzur	U2: "Mudurnu dendiği zaman huzur güven, sağlıklı ulaşılabilir, dostane, cana yakın insanlar, herkesle oturup kalkabilecek birçok insan."
		Sıcaklık	M5: "Sıcak bir kent."
Mudurnu'yu tanımlamak için hangi sıfatları kullanırdınız?		Köklü Kültür	M8: "Köklü bir kültüre sahip bir kent"

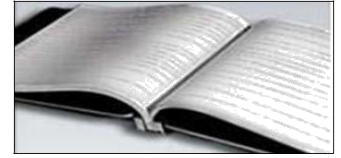
Tablo 2 incelendiğinde memleket, huzur, sıcaklık ile köklü kültür kodlarının ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Katılımcılar nezdinde Mudurnu'nun huzurlu sıcak bir kent olduğu ve sahip olduğu köklü kültürle de ön plana çıktığı vurgulanmaktadır. Katılımcıların yarısının memleketlerinin Mudurnu olması da memleket kodunun ortaya çıkmasında etkili olduğu düşünülmektedir.

Araştırma bulgularında ikinci elde edilen tema alan yönetimi Tablo 3'te yer almaktadır. Bu doğrultuda katılımcıların verdikleri cevaplara bağlı olarak 3 kod ortaya çıkartılmıştır. Tablo 3 incelendiğinde UNESCO Dünya Miras Listesi'ne başvuru yapmaya nasıl karar verdiniz sorusunda tema olarak alan yönetimi kavramı ortaya çıkarken tanıtım, ekonomik ihtiyaçlar ve teşvik kavramlarının ise bu temayı oluşturan kodlar olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Başvuru Süreci ile İlgili ile Bulgular.

Soru	Tema	Kod	Alıntı
UNESCO Dünya Miras Listesi'ne giriş için başvuru yapmaya nasıl karar verdiniz?	Alan Yönetimi	Tanıtım	U3: "Bu belediyenin ve kaymakamlığın beraber aldığı bir karar, inisiyatif sayılır ama burada benim çok fazla hem Belediyeye hem Kaymakamlığı, o konuda teşvik etmem, yol göstermem nede oldu diyebiliriz. Mudurnu'nun marka Değerini yükseltmek görünürlüğünün yükseltmek, buradaki değerlerin hak ettiği şekilde tanınmalarını sağlamak için gayet uygun bir araçtı yani bu kadar özgün kalmış, kendine has bütün dünyayla paylaşılmaya değer özellikleri olan bir yer aslında."
		Ekonomik İhtiyaçlar	U1: "İlçe tavukçuluğun kapatılmasından sonra bir ekonomik anlamda bir çöküşe geçmiş. Bununda en önemli ikamesinin turizm olabileceğini düşünmüşler, ilçenin önde gelenleri bu alanda birtakım yatırımlar ve fikir projeleri üretmiş ondan sonra ortaya bir UNESCO başvuru projesi çıktığını biliyorum."
		Teşvik	U8: "Alan yönetimi planının ortaya çıkması ve alan başkanının teşvik etmesi ile UNESCO başvuru sürecini girme kararı alındı."

Tablo 3'e bakıldığında katılımcılarla yapılan görüşmelerde ekonomik ihtiyaçlar nedeni

ile turizme bir yönelme olduğu ve bu doğrultuda bir tanıtım ihtiyacının ortaya çıktığı ve bu alanda çalışanlar tarafından da bu tanıtımın dünya çapında en etkin şekilde yapılabilmesi konusunda da UNESCO başvurusunun teşvik edildiğini söylemek mümkündür. Başvuru sürecinin en önemli ayaklarından biri olan alan yönetimi çalışmalarının da bu konuda bir çatı görevi gördüğü düşünülmektedir.

Tablo 4 ve Tablo 5’de başvuru sürecinde avantajlarınız ve dezavantajlarınız neler oldu sorusuna verilen yanıtlar yer almaktadır.

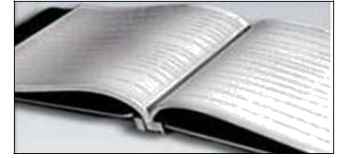
Tablo 4: Başvuru Sürecinde Sahip Olunan Avantajlar ile İlgili Bulgular.

Soru	Tema	Kod	Alıntı
Başvuru sürecinde avantajlarınız neler oldu?	Avantajlar	Deneyimli Kişiler	U3: “Benim bu konuda deneyimli bir uzman olarak, Mudurnu ile çok yakından ilgilenmem burada çalışmam, ha, ayıptır söylemesi bir avantaj, yani çokta mütevazı olmalıyım.
			U2: “Tabii benim 30 senelik belediyeçi oluşum dolayısıyla Mudurnu şanslı, ülkelerin yüzde 90’nunu gezdim. 80-90 tane yurtdışında ülke gördüm ama oraya gittiğimde, buraya geldiğimde farkı görebiliyorum.”
			U4: “Avantajımız Ege Yıldırım gibi bu konuda deneyimli bir alan başkanı ile çalışmak.”
		Zengin Kültür Varlıkları	U3: “Mudurnu’da Ahilik olması, Tabii ki yani, Mudurnu’nun kendine has bir somut olmayan, kültürel miras ögesi var gerçekten bütünlüğünü korumuş, çok nitelikli bir tarihi doku olması, hani bu dünyada eşi benzeri bulunmaz değil ama ahilikle ilişkilendirildiği zaman daha bir özellikli oluyor.
Dinamik Kadro	U8: “Başvuru sürecinde çaba sarf edenlerin genç istekli hevesli ve dinamik bir kadro olması.”		

Tablo 5: Başvuru Sürecinde Karşılaşılan Dezavantajlar ile İlgili Bulgular.

Soru	Tema	Kod	Alıntı
Başvuru sürecinde dezavantajlarınız neler oldu?	Dezavantajlar	Finansal Zorluklar	U3: “Kurumsal kapasiteler hem maddi olarak hem organizasyon olarak sürekli zorluyor bizi her zaman kaynak sıkıntısı çekiyoruz.”
		Halkın İlgisizliği	U5: “Halktan çok fazla ilgi göremiyoruz, en büyük sıkıntılardan biri, o”

Başvuru sürecinde avantajlarının ve dezavantajlarının neler oldu sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde (Tablo 4 ve Tablo 5) “avantajlar” temasının altında katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda üç kod ortaya çıkartılmıştır. Bunlar; “deneyimli kişiler”, “zengin kültür varlıkları”, “dinamik kadro” kodlarıdır. Dezavantajlar teması altında ise iki kod ortaya çıkartılmıştır. Bunlar; “finansal zorluklar” ve “halkın ilgisizliği” kodlarıdır. Elde edilen bulgular incelendiğinde zengin kültür varlıklarının deneyimli kişilerin yönlendirmesi ve dinamik bir kadronun bu konuda gerçekleştirdiği çalışmaları ile süreçte avantaj yarattığı halkın ilgisizliği ve yaşanan finansal zorlukların ise dezavantaj olarak görüldüğü tespit edilmiştir.

Tablo 6’da başvuru sürecinde izlenmesi gereken yol sorusuna verilen yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 6: *Başvuru Sürecinde İzlenmesi Gereken Yol ile İlgili Bulgular.*

Soru	Tema	Kod	Alıntı
Sizce başvuru sürecinde nasıl bir yol izlenmeli?	Kapsamlı Hazırlık	Kalifiye Kadrolar	U3: “Gerekli hazırlıkları önceden yapmaya başlamalı, çok acele edince sağlam dosyalar olmuyor, çok ittirilmeli kaktırmalı oluyor. Olabildiğince bilimsel olarak iyi hazırlanmış dosyalar, bunun için bir kere hem UNESCO'nun dünyasını tanıyan hem koruma konusunda saygın ve kalifiyeli kadrolarla çalışmak gerekiyor.”
		Eşgüdüm	U7: “Birçok kurum, dernek ve bireysel profesyonellikler kapsamında herkesin bilgileri doğrultusunda kapsamlı bir dosya hazırlanmalı.”
		Halkın Katılımı	U1: “Şahsi kanaatim iyi bir dosya hazırlamalılar ama iyi bir dosyada gerçekten hemfikir olmaları lazım, siyasi çevrelerin, belediyenin ve diğer partililerin, genelde, partililerin bu konuda ortak olarak birleşmesi gerekmekte, esnafların ticarete ulaşanların erbaplarından STK’ların önde gelenleri için, yani bu konuda bir araya gelmeleri, halkla da bu durumun belirli aralıklarda toplantılarla duyurulması, anlatılması ve halkın katılımının sağlanması gerekmekte, yani en temel tavsiyem halkın olduğu bir süreç başarıya ulaşmada.”

Tablo 6’da başvuru sürecinde izlenmesi gereken yol sorusuna verilen yanıtlar yer incelendiğinde “kapsamlı hazırlık” temasının altında katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda üç kod ortaya çıkartılmıştır. Bunlar; “kalifiye kadrolar”, “eşgüdüm” ve “halkın katılımı” kodlarıdır. Katılımcıların başvuru süreci içerisinde bulunması gereken paydaşların koordineli hareket etmesi gerektiği kalifiye kadrolarla hazırlanan dosyaların hakkında içerisinde olacağı bir süreç şeklinde yönetilmesine dikkat çektikleri tespit edilmiştir.

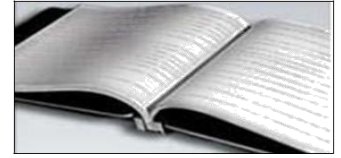
Tablo 7’de; başvuru sürecinde hangi paydaşların yer alması gerektiği sorusuna verilen yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 7: Başvuru Sürecinde Hangi Paydaşların Bulunması Gerektiği ile İlgili Bulgular.

Soru	Tema	Kod	Alıntı
Hangi paydaşların başvuru sürecinde yer alması gerekiyor?	Geniş Katılım	Merkezi Yönetim	U1: “Kaymakamlıklarının mutlaka bu işin içerisinde olması gerekiyor ama bunun dışında ilçede yer alan sivil toplum örgütlerinin mutlaka sürecin içerisinde yer alması gerekiyor. Bunun yanı sıra tabii ki de devlet teşkilatımızın da bu süreci, Bakanlık Merkez teşkilatını kast ediyorum, Kültür ve Turizm Bakanlığı, sürece dâhil olması gerektiğini düşünüyorum ayrıca üniversitelere kesinlikle sürecin içinde yer alması gerektiğini düşünüyorum.”
		Yerel Yönetimler	U7: “En önemli üçlü; alan yönetimi, belediye ve kaymakamlık; bunların yanında Mudurnu esnafını ve ahiliği iyi bilmesi gereken esnaf odasının önemli katkısı olabilir”
		Yerel Halk	U5: “Öncelikle bence halk içinde grupların çok ciddi bir şekilde katılması gerekiyor çünkü özellikle eğer böyle bir alanda çalışacaksa sadece akademik olarak değil aynı zamanda, halk içindeki paydaşların da bu işte olması gerekiyor, yerel yönetimi hiç saymıyorum zaten onlar direk olması gerekiyor.”
		Sivil Toplum Kuruluşları	U8: “Geniş bir katılım sağlanmalı, ama öncelikli olarak sivil toplum kuruluşlarının bu konuda öncü bir rol üstlenmesi oldukça önemli yerel yönetimler, mülki idare, üniversiteler ve özellikle yerel halktan bazı temsilcilerin bu sürecin içerisinde bulunması oldukça elzem.”
		Üniversiteler	U2: “İlla iki üniversitemizin olması lazım illa ki buradaki halkın bizim yanımızda sivil halk olması lazım. Koordinasyon sağlayacak, idare ve belediye olması lazım.”

Tablo 7’de; başvuru sürecinde hangi paydaşların yer alması gerektiği sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde “geniş katılım” temasının altında katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda beş kod ortaya çıkartılmıştır. Bunlar; “merkezi yönetim”, “yerel yönetimler”, “yerel halk”, “sivil toplum kuruluşları” ve “üniversiteler” kodlarıdır. Katılımcıların başvuru süreci içerisinde bulunması gereken paydaşların geniş bir katılım ve eşgüdüm içerisinde olması gerektiği konusunda fikir birliği içerisinde olduğu da bu soru kapsamında tespit edilen önemli bir bulgudur.

Tablo 8’de; başvuru sürecinde en etkin rolün kime düştüğü sorusuna verilen yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 8: Başvuru Sürecinde En Etkin Rol ile İlgili Bulgular.

Soru	Tema	Kod	Alıntı
Başvuru sürecinde sizce en etkin rol kime (lider kim olmalı) düşüyor?	Lider	Alan Yönetimi	U5: “Koordinasyonu sağlayabilecek ve tüm kurumlarla ilişkileri iyi olan alan yönetimi.”
		Belediyeler	U1: “Benim şahsi kanaatim bu işin liderliğini belediyelerin üstlenmesinin daha doğru olduğunu düşünüyorum tabi burada Kültür ve Turizm Bakanlığında önemli katkıları vardır ama burada öncülük edecek kurumun, belediye olmasının eldeki avantajları ve imkânlarıyla daha faydalı olacağına ilişkin bir kanaatim var.”

Tablo 8’de; başvuru sürecinde en etkin rolün kime düştüğü sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde “lider” temasının altında katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda iki kod ortaya çıkartılmıştır. Bunlar; “alan yönetimi” ve “belediyeler” kodlarıdır. Katılımcıların başvuru süreci içerisinde bütün paydaşlarla eşgüdümü sağlayacak alan yönetim başkanlıklarının ve bu konuda maddi destek sağlayabilecek olan belediyelerin lider rolünü üstlenmesi konusunda fikir beyan ettikleri bu soru kapsamında tespit edilen önemli bir bulgudur.

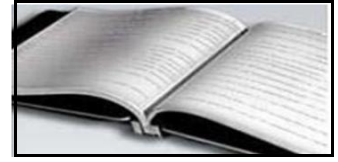
Tablo 9’da yer alan başvuru sürecinin finansmanının nasıl sağlanması gerektiği sorusuna verilen yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 9: Başvuru Sürecinde Finansman Sağlanması İlgili Bulgular.

Soru	Tema	Kod	Alıntı
Başvuru sürecinin finansmanı nasıl sağlanmalıdır?	Devlet	Bakanlık	U1: “Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından belirli bir fon oluştururlarsa bu şekilde ilerleme olacağını düşünüyorum.”
		Yerel Yönetim	U6: “Kaymakamlıklar ve belediyeler yerel yönetim olarak destek olmalı”

Tablo 9’da yer alan başvuru sürecinin finansmanının nasıl sağlanması gerektiği sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde “devlet” temasının altında katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda iki kod ortaya çıkartılmıştır. Bunlar; “bakanlık” ve “yerel yönetim” kodlarıdır. Katılımcıların başvuru süreci içerisinde devlet kuruluşlarının finansman sağlama konusunda öncü olması gerektiği ve bu konuda teşvik ve destekler sağlanması konusunda fikir beyan ettikleri bu soru kapsamında tespit edilen önemli bir bulgudur.

Tablo 10’da; başvuru sürecinin başarılı ve başarısız sonuçlanmasının nedenleri sorusuna verilen yanıtlar yer almaktadır.

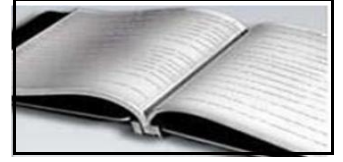

Tablo 10: Sürecin Başarılı ve Başarısız Sonuçlanmasının Nedenleri ile İlgili Bulgular.

Soru	Tema	Kod	Alıntı
Başvuru sürecinin başarılı sonuçlanmasında sizce en önemli konu nedir?	Başarı	Doğru Yöntem Seçimi	U7: “Doğru şekilde doğru yöntemle anlatılması”
		Takip	U2: “Takip”
Başvuru sürecinin başarısız sonuçlanması sizce neden kaynaklanır?	Başarısızlık	İlgisizlik ve Takipsizlik	U8: “Başvuru sürecinde aşamaların takibi oldukça önemli ilgisizlik nedeniyle bu takip doğru yapılmaz ve istenilen aşamalar gerçekleştirilmezse sonuç maalesef başarısızlık olur.”
		UNESCO Değerlerini Karşılıyama	U3: “Üstün evrensel değeri doğru oturtmamak, stratejik bir senaryo kuramamak yani, UNESCO Dünya Miras Sözleşmesi kapsamında nelere, üstün evrensel değer atfedildiğini doğru anlayıp da bu bağlamda adaylık koymak. Doğru oturtup doğru adım atmadığınız zaman bunun üstün evrensel değeri yoktur, bu eşsiz benzersiz bir şey değildir argümanı ile karşılaşacak bu engele takılacak adaylıklar çok var. Yani UNESCO’yu yeterince iyi anlamamak, başarısızlık sebebi esas.”

Tablo 10’da yer alan başvuru sürecinin başarılı ve başarısız sonuçlanmasının nedenleri sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde “başarı” temasının altında katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda iki kod ortaya çıkartılmıştır. Bunlar; “doğru yöntem seçimi” ve “takip” kodlarıdır. “Başarısızlık” teması altında da iki kod ortaya çıkartılmıştır. Bunlar; “ilgisizlik ve takipsizlik” ve “UNESCO değerlerini karşılayamama” kodlarıdır. Elde edilen bulgular incelendiğinde doğru bir yöntemle başvuru sürecinin anlatılması ve iyi bir takip gerçekleştirilmesi bu sürecin başarıya ulaşması için oldukça önemlidir. Bu konuda ilgisizlik ve takipsizliğin ortaya çıkması ve UNESCO tarafından karşılanması istenilen değerlerin ve içeriklerin iyi anlatılamaması da sürecin başarısız olmasında etken olarak görülmektedir.

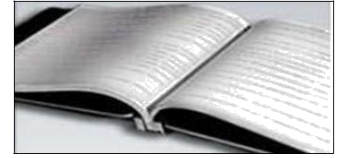
Tablo 11’de; Mudurnu’daki UNESCO sürecinin mevcut durumunun tespit edilebilmesi amacıyla oluşturulan soruya verilen yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 11: Mudurnu'daki UNESCO Sürecinin Mevcut Durumu ile İlgili Bulgular.

Soru	Tema	Kod	Alıntı
Mudurnu'nun UNESCO Dünya Miras Listesine girişi ile ilgili mevcut durumunu değerlendirir misiniz?	Süreç	Umut Verici	U3: "Mevcut durumu umut verici ama hala garanti değil hiçbir şey"
		Sabırlı Davranmak	U1: "Dosya hazırlama ile ilgili bakanlıktan olumlu bir ışık aldık, buna yönelik birtakım faaliyetlerimiz oluyor, başta alan başkanlığı, olmak üzere, buna yönelik çalışmalar gerçekleştiriliyor. 2018'de dosya testim edebileceğimiz yönünde bakanlığın bir öngörüsü oldu bence her şey iyi gidiyor ama tabii bu kısa bir süreç değil, yani bir yılda olacak bir süreç değil, uzun bir süreç biraz sabırlı olunması lazım ama nihayetinde başarıya ulaşma ihtimalinin yüksek olduğunu düşünüyorum."
Mudurnu'da paydaşlar arasında UNESCO Dünya Miras Listesine giriş için örgütlü çalışma yapılabilmekte midir?	Örgütlü Çalışma	Olumlu Örgüt İklimi	U1: "Doğruyu söylemek gerekirse beklediğimden daha olumlu şekilde Mudurnu da işler yürüyor, burası küçük bir yer ama gerçekten bir araya gelebiliyorlar onu gözlemledim yani olumlu bir hava var, iklim var ama bunun bir miktar daha vatandaşlara sirayet ettirilmesi lazım biraz daha vatandaşları konu içerisine çekersek ufak bilgilendirme toplantıları olabilir, kahvehane, sohbetleri olabilir yani vatandaşları biraz daha bu konuda bilinçlendirmemiz ve sürecin içine dahil etmemiz gerekmekte diye düşünüyorum ama onun dışında sivil toplum olsun, akademisyenler olsun, kaymakamlık ve Belediye Alan Başkanlığı olsun konuda, bayağı istekli ve hevesi görüyorum, herkesi"
		Yerel Halkın İlgisizliği	U5: "Bazı sıkıntılar var, özellikle halkın katılımıyla ilgili ama onun dışında her geçen gün daha iyi katılımlar yaşanmaya başlıyor."

Tablo 11'de yer alan Mudurnu'daki UNESCO sürecinin mevcut durumunun tespit edilebilmesi amacıyla oluşturulan soruya verilen yanıtlar incelendiğinde "süreç" temasının altında katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda iki kod ortaya çıkartılmıştır. Bunlar; "umut verici" ve "sabırlı davranmak" kodlarıdır. Mudurnu'nun geçici listeye girmesinin umut verici olduğunu belirten katılımcılar bu sürecin uzun ve zor bir süreç olduğuna değinerek bu konuda sabırlı davranılması gerektiğine vurgu yapmaktadırlar. Tablo 11'de Mudurnu'da paydaşlar arasında UNESCO Dünya Miras Listesine giriş için örgütlü çalışma yapılabilmekte midir? sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde ise "örgütlü çalışma" temasının altında katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda iki kod ortaya çıkartılmıştır. Bunlar; "olumlu örgüt iklimi" ve "yerel halkın ilgisizliği" kodlarıdır. Başvuru sürecinde olumlu bir örgüt ikliminin olduğu ve bu konuda çalışanların örgütlü çalışma gerçekleştirebildikleri vurgulanırken yerel halkın bu konuda ilgisizliğinin ortadan kaldırılmasının önemli olduğu belirtilmektedir. Bütün paydaşların gayretleri ile aşılabilecek bu süreçlerde yerel halkın

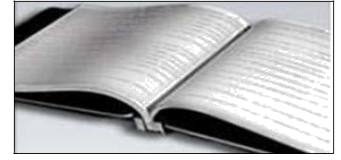
bulunmasının oldukça önemli olduğu da katılımcılar tarafından vurgulanmaktadır.

Tablo 12’de Mudurnu’daki UNESCO Dünya Miras Listesine giriş süreci için finansmanın nasıl sağlandığının tespit edilebilmesi amacıyla oluşturulan soruya verilen yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 12: Mudurnu’daki UNESCO Sürecinin Mevcut Durumu ile İlgili Bulgular.

Soru	Tema	Kod	Alıntı
Mudurnu’nun UNESCO Dünya Miras Listesine giriş için finansmanını nasıl sağlıyorsunuz?	Finansman	Belediye	U5: “Masraflar genellikle belediye tarafından karşılanıyor.”
		Bakanlık	U3: “Alan başkanın maaşını Kültür ve Turizm Bakanlığı sağlıyor. Mudurnu Belediyesi, çeşitli şekillerde her zaman destek oluyor.”
Mudurnu’nun UNESCO Dünya Miras Listesine giriş için kurulan örgütün sürdürülebilirliğini nasıl sağlıyorsunuz?	Örgütün Sürdürülebilirliği	Kişisel Çaba	U2: “Şimdi o özel bir çaba, ısrarla, alan başkanı, bu konuda ısrarla mesaj yazıyor, telefon ediyor hatırlatıyor artık yani takibe giriyor”
		İstekli ve Özverili Ekip	U6: “Alan yönetiminin alt kadrolarını oluşturan arkadaşlar Mudurnu için bir şeyler yapma anlayışında olan arkadaşlar çalışma birimleri oluşturduk en büyük avantajımızı bu ekibin doğup büyüdüğü kasabaya bir şeyler yapma bir şeyler ekleme arzularının yok olmaması” U5: “Bence buradaki en önemli sebep, hani, oradaki insanların gerçekten orda olmak istemeleri, çünkü aslında çok da zorlayan bir durum yok.”

Tablo 12’de Mudurnu’daki UNESCO Dünya Miras Listesine giriş süreci için finansmanın nasıl sağlandığının tespit edilebilmesi amacıyla oluşturulan soruya verilen yanıtlar incelendiğinde “finansman” temasının altında katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda iki kod ortaya çıkartılmıştır. Bunlar; “belediye” ve “bakanlık” kodlarıdır. Mudurnu’daki süreçte masrafların ağırlıklı olarak belediye tarafından karşılandığı Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın ise alan yönetimi başkanının maaş ödemesini yaptığı katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Mudurnu’da UNESCO Dünya Miras Listesine giriş için kurulan örgütün sürdürülebilirliğini nasıl sağlıyorsunuz? sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde ise (Tablo 12) “örgütün sürdürülebilirliği” temasının altında katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda iki kod ortaya çıkartılmıştır. Bunlar; “kişisel çaba” ve “istekli ve özverili ekip” kodlarıdır. Başvuru sürecinde örgütün sürdürülebilirliğinin sağlanmasında özellikle alan başkanın kişisel çabasının oldukça baskın olduğunun katılımcılar tarafından vurgulanmasının yanı sıra bu süreçte yer alanların kendi memleketleri için bir şeyler yapma çabası ve bu nedenle örgüt içerisinde bulunma arzusunun da bu konuda etkili olduğu vurgulanmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın amacı turizm destinasyonlarının UNESCO Dünya Miras Listesine başvuru sürecinin incelenmesi ve paydaşların bu konuda yapması gerekenlerin neler olduğunun süreçleriyle birlikte ortaya konulmasıdır. Bu bağlamda araştırma kapsamında Mudurnu’da başvuru süreci içerisinde yer alan paydaşlar ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve araştırma bulguları analiz edilmiştir.

Araştırma bulgularında, katılımcıların özellikle Mudurnu’da huzur, sıcaklık ve köklü kültür konularının yanı sıra kendi memleketlerini ifade etmesinin de destinasyonu diğer yerlerden kendileri için ayıran önemli özellikler olduğunun vurgulamışlardır. Bölgenin kültürel atmosferi ile sıcak ve huzurlu yapısının katılımcıların UNESCO Dünya Miras Listesine başvuru konusunda davranışlarının şekillenmesinde de rol oynamaktadır.

Bölgede UNESCO Dünya Miras Listesine başvuru sürecinde başlangıcın, bölgenin ekonomik ihtiyaçları nedeni ile turizm faaliyetlerine yönelmesi ve bunun getirdiği tanıtım eksikliğinin giderilmesi ve bölgenin önemli bir tanıtım faaliyetine girişebilmesi içinde bu konuda çaba gösteren kişiler tarafından yerel yöneticilerin teşvik edilmesi ile bir alan yönetimi kurulması ile ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmıştır. Başvuru süreci içerisinde yer alan bu konuda uzman olan deneyimli kişilerin dinamik bir ekiple beraber çalışmasının ve bölgenin sahip olduğu zengin tarihi ve kültürel varlıkların süreç için çok önemli avantajlar olduğu ortaya koyulmaktadır. Özellikle kentte yaklaşık 700 yıldır devam eden Ahilik kültürü çerçevesinde oluşturulan başvuru dosyasının geçici listeye giriş de oldukça etkili olduğu bilinmektedir. Bu süreçte ortaya çıkan finansal kaynak sıkıntısının ve halkın ilgisizliğinin önemli dezavantajlar olarak görüldüğü kentte kaynak sıkıntısının aşılması sürecin olumlu sonuçlanması içinde önemli bir gereklilik konumundadır. Er ve diğerleri’nin (2016) Edirne kültürel mirasının sürdürülebilirliği üzerine yapmış oldukları araştırmada yerel halkın yaşadığı yörenin doğal ve kültürel değerleri sayesinde ekonomik açıdan gelir elde ettiği takdirde bu değerleri koruma bilinci de edinecekleri sonucuna varmışlardır. Ayrıca Santa-Cruz ve diğerleri tarafından (2017) yapılan araştırmada Dünya Miras Listesine girmenin turistler açısından destinasyon seçiminde önemli bir tercih sebebi olarak değerlendirildiği ifade edilmiştir. Bu durum turizm destinasyonlarının ekonomik seviyesi açısından hem bölge yerel halkı için hem de işletmeler için önemli bir girdi sağlayabilir.

UNESCO Dünya Miras Listesi’ne giriş sürecinde kalifiye kadrolardan oluşan bir ekip oluşturulması, bu ekibin eşgüdümlü bir çalışma ile halkı da bu sürecin içerisine katarak kapsamlı bir hazırlık gerçekleştirilmesi gerektiği düşüncesi araştırma kapsamında ulaşılan önemli sonuçlardan biridir. Başvuru süreci içerisinde oluşturulacak ekibin merkezi yönetim temsilcileri, yerel yönetim temsilcileri, yerel halk temsilcileri, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve üniversitelerin temsilcileri ile geniş katılımı koordinasyon ve uyum içerisinde oluşturulması da paydaşlar tarafından üzerinde durulan bir diğer konudur. Başvuru süreci içerisinde özellikle geniş katılımı oluşturulan alan yönetiminin lider konumunda olup etkin bir rol üstlenmesinin yanı sıra belediyelerinde imkân, olanak ve bölgeyi iyi tanıma gibi avantajları ile alan yönetimi başkanlığı ile birlikte liderlik konusunda öne çıkması gerektiği de ulaşılan bir diğer sonuçtur.

Başvuru sürecinde karşılaşılabilecek olan finansman ihtiyacının kaymakamlık ve belediye gibi yerel yönetimlerin yanı sıra Kültür ve Turizm Bakanlığı gibi devlet kurumları tarafından karşılanması gerektiği de araştırma sonuçları içerisinde yer almaktadır. Başvuru sürecinin başarıya ulaşmasında doğru yöntemin seçilerek hareket edilmesi ve bu konuda

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 64 Kasım – Aralık 2017

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X Calal-Abad Uluslararası Üniversitesi,

Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü

Calal-Abad – KIRGIZİSTAN

<http://www.akademikbakis.org>

gerçekleştirilen faaliyetlerin etkin bir şekilde takip edilmesi de oldukça önemlidir. İlgisizlik ve takipsizliğin yanı sıra UNESCO değerlerinin doğru anlaşılabilmesi ve hazırlanan dosyada bu değerlerin etkili bir şekilde aktarılamaması da sürecin başarısızlıkla sonuçlanmasına neden olabileceği de elde edilen önemli sonuçlar içerisinde yer almaktadır.

Mudurnu'nun UNESCO Dünya Miras Listesi'ne girişi konusunda umut verici gelişmeler yaşandığı, geçici listede yer almayı başaran ilçenin gerçek listeye girmesi için sabırlı davranması ve süreci aceleye getirmemesi gerektiği de öne çıkan bir başka sonuçtur. Bu kapsamda olumlu bir örgüt ikliminin ortaya çıktığı fakat bu konudaki alan yönetimi çalışmalarına katılımda yerel halkın ilgisizliğinin bir sorun olduğu da paydaşlar tarafından ortaya koyulmaktadır. Mudurnu'nun süreçte ihtiyaç duyduğu finansal kaynakların kısmen bakanlık ve belediye tarafından karşılandığının belirtilmesinin yanı sıra bu konuda farklı kaynaklara ihtiyaç duyulduğu sonucu da sürecin başarısı için oldukça dikkat çeken bir konu durumundadır. Örgütün sürdürülebilirliğinin sağlanması konusunda ise alan başkanının kişisel özveri ve çabası birçok paydaş tarafından ortaya koyulurken alan yönetiminde yer alan kişilerin kendi memleketlerine katkıda bulunma isteklerinin de bu konuda özveride bulunmaları konusunda oldukça etkili olduğu söylenebilir. Bu sonuç da katılımcılar için Mudurnu'nun “memleket” kelimesi ile ifade edilmesi sonucu ile desteklenmektedir.

Çalışmanın literatüre kavramsal ve yöntemsel olarak bazı katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Kavramsal katkı; UNESCO, Dünya Miras Listesi ve bu listeye başvuru süreci ile ilgili tanımlamaların ortaya koyulması ve bir turizm destinasyonun da bu sürecin, bu konuda faaliyet gösteren paydaşlar tarafından anlatılması iken yöntemsel katkı ise; nitel bir yöntem kullanılarak derinlemesine görüşmelerin yapılması ve bu konuda bir yenilik oluşturulmaya çalışılmasıdır.

Araştırma kapsamında UNESCO Dünya Miras Listesine başvuru yapmayı düşünen destinasyonların yöneticilerine ve turizm paydaşlarına bazı öneriler sunmak mümkündür. Öyle ki bu önerileri; başvuru sürecinde önemli bir göreve sahip olan alan yönetimlerinin bu konuda tecrübeli ve istekli kişiler tarafından oluşturulmasının sağlanması, bu konuda ihtiyaç duyulan finansman kaynaklarının bulunması, yerel halkın bu konuda özendirilmesi ve bu sürecin olumlu sonuçlanması ile elde edilebilecek olan ekonomik kazancın anlatılmasının sağlanması, destinasyonlara özgü kültürel değerlerin ortaya çıkartılması ve bu sürece uygun hale getirilebilmesi için dosya hazırlıklarının yapılmasının sağlanması olarak sıralanmak mümkündür.

Çalışma kapsamında elde edilen bulgular örneklem olarak seçilen paydaşların görüşleri ile sınırlıdır. Çalışmada yer alan paydaşlar düşüncelerini gizleyebilir ya da yanıltıcı bilgiler verebilir. Ayrıca zaman ve maliyet kısıtları sebebiyle bir destinasyonda gerçekleştirilen çalışma Türkiye'de ve dünyada bu süreç içerisinde olan destinasyonlarda da gerçekleştirilerek bir genelleme ve kıyaslama yapılabilir.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesi esnasında destek olan Mudurnu Kültürel Miras Alan Yönetimi Üyelerine ve Alan Başkanı Ayşe Ege YILDIRIM'a teşekkür ederiz.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 64 Kasım – Aralık 2017

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X Calal-Abad Uluslararası Üniversitesi,

Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü

Calal-Abad – KIRGIZİSTAN

<http://www.akademikbakis.org>

KAYNAKÇA

- Cuccia, T., Guccio, C. ve Rizzo, I. (2016). The Effects of UNESCO World Heritage List Inscription on Destinations Performance in Italian Regions Tourism, *Economic Modelling* 53, 494-508.
- Denzin, N. K. ve Lincoln, Y. S. (2011) Introduction: The Discipline and Practice of Quantative Research, *The Sage Handbook of Qualitative Research*, 4th Edition, Thousand Oaks, CA: Sage.
- Er, Ö. ve Bardakoğlu, Ö. (2016). Kültürel Mirasın Sürdürülebilir Turizm Ürünü Çeşidi Olarak Değerlendirilmesi: Edirne Örneği, *İşletme Fakültesi Dergisi*, 17(2), 95-111.
- Merriam, S. B. (2015). *Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçeren Bir Rehber*, Çev. S. Turan, 3. Baskıdan Çeviri, Ankara: Nobel Yayınları.
- Miles, B. M. ve Huberman, A. M. (1994) *Qualitative Data Analysis: An Expanded Source Book*, California: Sage.
- Patton, M. Q. (2002). *Chialitative Research and Evaluation Methods*, 3rd Edition, Thousand Oaks, CA: Sage.
- Santa-Cruza, F.G. ve López-Guzmán, T. (2017). Culture, Tourism and World Heritage Sites, *Tourism Management Perspectives* 24, 111–116.
- Van Maanen, J. (1979) Reclaiming Qualitative Methods for Organizational Research: A Preface, *Administrative Science Chiarterly*, 24(4): 520-526.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, 10. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

İnternet Kaynakları

- <http://www.bolukulturturizm.gov.tr/TR,69934/mudurnu.html> (Erişim Tarihi: 12.09.2017).
- <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,44423/dunya-miras-listesi.html> (Erişim Tarihi: 12.09.2017).
- <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,44439/dunya-miras-listesine-alinma-kriterleri.html> (Erişim Tarihi: 12.09.2017).
- <http://www.mudurnualanyonetimi.org/mudurnu-artik-unesco-dunya-mirasi-gecici-listesinde/> (Erişim Tarihi: 12.09.2017).
- <http://www.mudurnualanyonetimi.org/portfolio/> (Erişim Tarihi: 12.09.2017).
- <http://whc.unesco.org/en/statesparties/tr> (Erişim Tarihi: 12.09.2017).
- <http://whc.unesco.org/en/tentativelists/6038/> (Erişim Tarihi: 12.09.2017).